

**VERSLAG KWARTETOVERLEG: MITIGERENDE
MAATREGELEN DIJKTRAJECT
NIEUWE-ANNEX-STAVENISSEPOLDER [32]**

PROJECTBUREAU ZEEWERINGEN

P2DB-V-10184

9 juli 2010

Verslag kwartetoverleg

De dijkwerkzaamheden aan het dijktraject Nieuwe-Annex-Stavenissepolder [32] worden getoetst aan de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet. Hiervoor heeft ARCADIS in opdracht van Projectbureau Zeeweringen een Soortbeschermingstoets en een Passende Beoordeling geschreven. Beide natuurtoetsen zijn in concept gereed.

In deze natuurtoetsen worden algemene en locatiespecifieke mitigerende maatregelen voorgesteld om negatieve effecten op beschermde dieren, planten en natuurgebieden te minimaliseren of te voorkomen. De uitvoer van deze maatregelen is noodzakelijk om in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 een vergunning te verkrijgen. Daarnaast hoeft er voor de Flora- en faunawet geen ontheffingsprocedure te worden doorlopen.

De mitigerende maatregelen zijn tijdens een zogenaamd 'kwartetoverleg' besproken met Peter Meininger (PBZ), Ronald den Hoed (ontwerper, PBZ), Bram Leenhouts (PBZ) en Raymond Derksen (WZE). Hierbij is de haalbaarheid van de voorgestelde mitigerende maatregelen beoordeeld met het oog op het ontwerp en de uitvoer van de werkzaamheden. Hieronder worden de algemene en locatiespecifieke mitigerende maatregelen weergegeven, zoals deze in het kwartetoverleg zijn vastgesteld. Zonder aanvullend commentaar op dit verslag worden de maatregelen op deze wijze ook opgenomen in de definitieve natuurtoetsen. De mitigerende maatregelen dienen vervolgens in de vorm van restricties opgenomen te worden in de planbeschrijving.

Dit verslag wordt afgesloten met een actielijst.

1.1

ALGEMENE MITIGERENDE MAATREGELEN

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden wordt standaard een aantal algemene mitigerende maatregelen getroffen om negatieve effecten ten aanzien van de aanwezige natuurwaarden zoveel mogelijk te beperken. Het gaat hierbij om de volgende maatregelen:

- Zeer kort maaien van de vegetatie op het buitentalud en de kruin vóór 15 maart en deze vegetatie kort houden tot aan de werkperiode. Indien ook van het binnentalud gebruikt wordt gemaakt (bijv. voor opslag), dan geldt hiervoor dezelfde maatregel.
- De maximale breedte van de werkstrook bedraagt 15 meter gerekend vanuit de nieuwe waterbouwkundige teen van de dijk. Bij schor en slik houdt de aannemer de werkstrook waar mogelijk smaller. De maximale breedte van de werkstrook geldt niet op zandstranden.
- Blijvend verstoren (lees: werkzaamheden blijven plaatsvinden) totdat het asfalt is uitgehard bij het uitvoeren van overlagingen met asfalt van de huidige dijkbekleding (wanneer deze niet volledig wordt afgestrooid). Dit om te voorkomen dat vogels vast komen te zitten in het asfalt.

Indien het voorland uit slik en/of schor bestaat:

- De vrijkomende grond en stenen verdelen over een strook van 5 meter vanaf de (nieuwe) visuele teen van de dijk en niet over de gehele werkstrook. De stenen en grond zo egaal mogelijk over grote dijk lengte verdelen, wat resulteert in zo min mogelijk ophoping. Perkoenpalen en overige vrijkomend materiaal worden verwijderd en afgevoerd.

- Als er op het voorland in de werkstrook in de huidige situatie stenen op het slik of schor liggen dan wordt deze situatie voorafgaand aan de werkzaamheden geregistreerd. Naar gelang de mogelijkheden, worden na afloop de grond en stenen zo egaal mogelijk verdeeld, maar de situatie verslechtert niet ten aanzien van de huidige situatie.
- Het voorland in de werkstrook aansluitend op de werkzaamheden op de oorspronkelijke hoogte terugbrengen, tenzij in de locatiespecifieke maatregelen anders aangegeven. Voor slik geldt dit voor de werkstrook buiten de kreukelberm, voor schor echter over de gehele breedte van de werkstrook. Eventuele kreekjes die binnen de werkstrook (en buiten de kreukelberm) liggen, vooraf registreren, en na afloop herstellen. Watervoerende krekken dienen gedurende de duur van de werkzaamheden water te blijven voeren. Deze krekken dus niet tijdelijk afsnijden.
- Op slik of schor vindt geen opslag van materiaal en/of grond plaats buiten de werkstrook, ook niet in aangrenzende dijktrajecten.

1.2 LOCATIESPECIFIEKE MITIGERENDE MAATREGELEN

1.2.1 MAATREGELEN VOOR FASERING VAN DE WERKZAAMHEDEN

- **Starten met werkzaamheden tussen dijkpaal 875 en 879 vóór 15 maart 2012.** Deze maatregel is nodig in verband met buitendijks broedende Bontbekplevier op het schelpenstrand bij de West Nol.
- **Starten met werkzaamheden tussen dijkpaal 906 en 916 ná 15 juli 2012.** Deze maatregel is nodig in verband met buitendijks broedende vogelrichtlijnsoorten op het schor. Langs dit deel de dijk wordt voorafgaand of tijdens het broedseizoen niet gemaaid. Tevens vindt er geen buitendijks transport of overige werkzaamheden plaats.
- **De binnendijkse, halfverharde transportweg tussen dijkpaal 870 en 882 en de mogelijke depotlocatie vóór 15 maart aanleggen en in gebruik nemen.** Deze maatregel voorkomt verstoring van broedende vogels op deze locaties. Vogels kunnen bij aanvang van het broedseizoen nog uitwijken naar gebieden die niet verstoord worden.

Bij het opstellen van bovenstaande 3 maatregelen is rekening gehouden met de gewenste fasering voor recreatie, waarbij tussen dp 869 en 872 en tussen dp 887 en 900 het werk voor de zomervakantie (15 juni) klaar moet zijn.

1.2.2 MAATREGELEN VOOR UITVOER VAN DE WERKZAAMHEDEN

- **In de werkstrook wordt de toplaag van het schor (=bovenste 20 centimeter) apart gezet en bij het herstel van het schor weer als toplaag teruggeplaatst.** Deze maatregel bevordert het schorherstel.
- **Planten (rozetten) van de Gele hoornpapaver worden voorafgaand aan de werkzaamheden (voor 1 maart) uitgestoken en verplaatst.** Tussen dijkpaal 890 en 900 staan enkele exemplaren van gele hoornpapaver. Deze exemplaren worden uitgestoken en verplaatst naar geschikte groeiplaatsen in de directe omgeving waar geen werkzaamheden plaatsvinden. Geschikte locaties zijn het buitentalud van de West Nol (indien hier geen tijdelijke loskade komt) of langs de dijk ten noorden van het havenkanaal. Deze maatregel wordt door het Projectbureau Zeeweringen uitgevoerd.
- **Het schelpenstrand bij het schor, ter hoogte van dijkpaal 910 wordt vergroot door het aanbrengen van extra schelpen.** Gebruik hiervoor ecologisch gewonnen, gebiedseigen witte schelpen, niet afkomstig van oesters en mosselen. Het oppervlak en de kwaliteit van

het schelpenstrand als broedlocatie voor bontbekplevieren wordt hiermee vergroot. Ter hoogte van de West Nol wordt door aanleg van een fietspad op de dijk een broedlocatie van deze soort permanent verstoord. Met deze maatregel ontstaat bij het schor een alternatieve broedlocatie voor de bontbekplevier.

- **Loos water uit de werkstrook niet op het voorland tussen dijkpaal 898 en 910 en tussen dijkpaal 915 en 921.** Tussen deze dijkpalen staat klein zeegras in wisselende dichtheden op het voorland. Het lozen van water uit de werkstrook kan leiden tot vertroebeling van het water en daarmee tot het afsterven van deze planten. Voor de werkstrook tussen genoemde dijkpalen wordt met behulp van een slang op een andere locatie buiten deze dijkpalen afgewaterd.
- **Zorg dat er tussen april en augustus, op het werkterrein, transportroute en depotlocatie geen ondiepe plassen ontstaan. Vooral na flinke regenbuien.** Rugstreppadden komen voor in de gehele Nieuwe-Annex-Stavenissepolder en deze gebruiken ondiepe plassen voor de voortplanting. Het werkterrein, transportroute en depotlocatie moet ongeschikt worden gemaakt/gehouden voor deze soort. De depotlocatie wordt afwaterend aangelegd en er wordt een paddenscherm om het depot geplaatst. Dit paddenscherm moet voor 15 maart zijn geplaatst. Onder de toegangspoort van het depot worden kunststof flappen gemonteerd om te voorkomen dat padden er onderdoor kruipen. Het paddenscherm wordt na aanleg gecontroleerd door een ecooloog.

Type schermen

- Bij voorkeur dient een kunststof (doek of folie) scherm te worden toegepast. Dit type scherm is stevig, en houdt ook kleine amfibieën tegen. De hoogte van het scherm moet minimaal 50 cm bedragen, waarbij het scherm ca. 10 cm wordt ingegraven. Dit ingraven kan het meest eenvoudig gebeuren door het vooraf graven van een sleuf. **Een scherm dat alleen uit gaas bestaat is niet geschikt**, omdat bekend is dat Rugstreppadden hier overheen klimmen. Het scherm kan evt. worden bevestigd aan schapenraaster voor zover aanwezig. De afrastering dient volledig sluitend te zijn, over de gehele lengte. Voor een voorbeeld van een kunststof scherm zie: Leidraad faunavoorzieningen bij wegen, RWS, 2005, blz. 140.

Actielijst

1. **Ronald Den Hoed (PBZ):** Nagaan met waterschap of fasering tbv recreatie kan worden aangepast. Nu is er een fasering tussen dp 883 tot 900. Dit wijzigen in dp 887 tot 900. De oude fasering staat ook op kaarten vermeld in de ontwerpnota. Graag nieuwe kaarten aanleveren voor de natuurtoetsen als fasering is aangepast.
2. **Raymond Derksen (WZE):** nagaan wat het huidige beheer is op de dijk tussen dp 906 en 916 (maaïen/schappen). Dit kan nog van belang zijn voor de voorgestelde fasering om dit dijkdeel voor en tijdens het broedseizoen niet te maaïen.
3. **Arjan Schoenmakers:** De methode voor het verplaatsen van gele hoornpapaver bespreken tijdens het volgende ecologenoverleg.

Controle en aanpassing

Bovenstaande mitigerende maatregelen worden jullie nogmaals ter controle voorgelegd. In dit stadium van de concept-natuurtoetsen is het nog mogelijk de maatregelen toe te lichten en wanneer nodig in goed overleg aan te passen. Opmerkingen mogen per mail naar mij. Ik ben op vakantie van 19 juli tot 30 augustus. Daarna maak ik de natuurtoetsen definitief.

Voor vragen en opmerkingen ben ik volgende week nog bereikbaar.

Arjan Schoenmakers
ARCADIS
06-27061446